

vané zdroje pochází z archivů nacházejících se v Londýně a Oxfordu.

Pravdou je, že o dnešním Zimbabwe je v médiích šířeno jen velice málo informací. Opačně tomu bylo před rokem 1980, kdy země byla zmiňována na titulních stránkách novin v souvislosti se snahami místního černošského obyvatelstva o větší emancipaci. Když v roce 1980 získala Rhodesie nezávislost, dopo-

sud relativně ekonomicky výkonná země začala upadat, zvláště poté, co se v roce 1987 stal prezidentem Robert Mugabe, který v předchozích osmi letech vedl zemi jako premiér. Nepříliš známý je fakt, že diktátor Mugabe byl mezi lety 1986 až 1989 generálním tajemníkem Hnutí nezúčastněných zemí.

*Alfred Kramer**

PETERKOVÁ, Jana a kol. (2014): *Trendy a výzvy současné diplomacie. Česká a slovenská perspektiva*. Praha: Troas.

Výskum teórie a praxe diplomacie nepatrí medzi oblasti, ktoré by v českom a slovenskom prostredí tvorili podstatnejšiu súčasť bádania o vzťahoch medzi štátmi. Z tohto dôvodu je každý akademický príspevok na túto tému potrebné vrelo privítať, i keď tak ako pri všetkých prácach zo spoločenských vied súčasnosti je k nemu vhodné pristupovať obozretne, prezieravo a s nutnou dávkou „kritickej dištancie“. S takýmto predsavzatím pristúpil ku kolektívnej monografii mapujúcej „trendy a výzvy súčasnej diplomacie“ z českej a slovenskej perspektívy aj autor tejto recenzie. Svoje zistenia a poznatky o publikácii by chcel odbornej verejnosti prezentovať na nasledujúcich riadkoch.

Autorský kolektív pod editorským vedením Jany Peterkovej pozostával okrem nej ešte z Radky Drulákovéj, Štěpánky Zemanovej, Kamily Harabinovej, Lenky Porázikovej (všetky z VŠE v Prahe), Erika Pajtinku a Petra Rosputinského (obaja z UMB v Banskej Bystrici). Išlo teda o relatívne homogénny kolektív pochádzajúcich z dvoch univerzít, jednej českej a jed-

nej slovenskej, hoci s odlišným stupňom odborných a bádateľských skúseností. Zatiaľ čo u K. Harabinovej išlo o študentku magisterského/inžinierskeho stupňa, u L. Porázikovej o doktorandku a v prípade R. Drulákovéj, J. Peterkovej, E. Pajtinku a P. Rosputinského o odborných asistentov a asistentky, Š. Zemanová pôsobí na domovskej univerzite vo funkcii docentky. Tieto rozdiely v dosiahnutom stupni vzdelania či skúsenostiach však v jednotlivých kapitolách nie sú až také badateľné. Na druhej strane, kapitoly majú pri ich vzájomnom porovnaní rôznu úroveň a aj použité metódy i dosiahnuté závery disponujú rozličným stupňom vedeckej presvedčivosti a pôsobia na čitateľov rôznym dojmom.

Kniha je prehľadne rozdelená do troch častí, pričom prvé dve mapujú českú a slovenskú diplomatickú perspektívu, záverečná je zameraná na právny rámec diplomatických a konzulárnych stykov. V prvej, najmä didakticky veľmi dôkladne spracovanej kapitole sa jej autorka R. Druláková venuje charakteristike ČR ako malého štátu a uplatňovaniu jej cieľov v medzinárodnom

*Mgr. Alfred Kramer, Katedra politologie a mezinárodních vztahů, Fakulta filozofická ZČU, akramer@kap.zcu.cz.

prostredí prostredníctvom diplomacie. Všíma si najmä českú zahraničnopolitickú orientáciu v kontexte striedania sa jednotlivých vlád a konštatuje, že napriek nespochybnému významu členstva ČR v NATO a EÚ či rozvíjaniu dobrých susedských vzťahov sa „výrazne líšili akcenty, ktoré týmto témam dávali jednotlivé vlády“ (s. 34). Koncízne spracovaná 1. kapitola má, ako už bolo spomenuté, isté učebnicové črty a pôsobí prehľadne, takže využitie textu možno očakávať aj vo vysokoškolskej pedagogickej praxi. Niektoré použité normatívne tvrdenia sa ale javia prinajmenšom ako smelé, zvlášť vzhľadom na prúdka sa meniaci charakter nielen medzinárodných vzťahov ako takých, ale aj medzinárodných vzťahov ako vednej disciplíny. Príkladom za všetky môže byť konštatovanie R. Drulákovkej o tom, že „Česká republika sa v medzinárodnom prostredí [...] snaží etablovať ako štát podporujúci demokraciu vo svete, presadzujúci dodržiavanie ľudských práv a celkovo globálne solidárny štát“ (s. 32). Takáto veta si nárokuje na všeobecnú a dlhodobú platnosť, hoci nechýbalo veľa a v čase písania tejto recenzie už nemusela platiť tak úplne. Určité modifikácie v diplomatickej a zahraničnopolitickej orientácii ČR boli totiž predmetom pomerne výraznej expertnej (a dokonca do istej miery aj spoločenskej) diskusie na prelome rokov 2014 a 2015, kedy sa aj v médiách intenzívnejšie hovorilo o novej koncepcii zahraničnej politiky ČR. Základom sa stal niekdajší návrh koncepcie námestníka ministra zahraničných vecí ČR, prof. Petra Druláka (mimochodom manžela autorky 1. kapitoly), ktorý naznačoval istý odklon od „havlistického“ prílišného akcentovania ľudských práv označovaného za „falošný univerzaliz-

mus“ a zahŕňal aj kritiku ignorovania ekologických a sociálnych práv občanov v doterajšej českej zahraničnopolitickej stratégii, kvôli čomu bol neskôr tento politik napomenutý, aj keď sa jeho návrh napokon nepodarilo presadiť a zvíťazil návrat k ideám Havlovho „humanitárneho bombardovania“.

Druhá kapitola z pera J. Peterkovej už má zásadne iný charakter. Autorka sa v nej venuje pomerne vágne vymedzeným premenám verejnej diplomacie „v reakcii na zmeny medzinárodného prostredia“. V podstate ide skôr o súpis a občasnú citovanie zo strategických dokumentov ČR, inštitucionálnych aktérov verejnej diplomacie a používaných metód, a napokon tém a agendy, ktorú ČR vo svojej diplomacii akcentuje. Kapitola má výrazne deskriptívny charakter, obsahuje viaceré všeobecné frázy a floskuly, ako napr. že jednou z nových výziev pre českú diplomaciu je a bude „efektívne využitie tzv. nových médií, najmä sociálnych sietí“ (s. 50). Z textu sa tiež dozvieme, že medzi moderné trendy ovplyvňujúce diplomaciu patrí používanie CD, DVD, internetové stránky, alebo pomerne málo objavný fakt, že „[v]zdelávacie pobyty či výučba jazyka patria k štandardným nástrojom, ktoré však hlavne s ohľadom na veľkosť českého štátu a rozšírenie jeho jazyka predstavujú rozsahom a intenzitou síce nie prioritný, avšak napriek tomu nesmierne dôležitý nástroj“ (s. 44).

Autorka 3. kapitoly, Š. Zemanová upozorňuje na aktuálne problémy ekonomickej diplomacie ČR. Zameriava sa hlavne na ekonomickú efektívnosť a prínos diplomatických zastúpení štátu v zahraničí pre rozvoj českého hospodárstva, pričom si všíma aj vládne iniciatívy na zoštíhlenie zahraničnej reprezentácie štátu, napr. zrušenie

veľvyslanectva v Angole alebo generálneho konzulátu v Montreale. Upozorňuje taktiež na problém dvojkolajnosti českej diplomacie, kedy sa niektoré parciálne otázky problematicky kompetenčne delia medzi Ministerstvo zahraničných vecí ČR a Ministerstvo priemyslu a obchodu ČR. Aj keď je táto kapitola skôr deskriptívna, objavuje sa v jej závere aj menší prognostický moment, ktorý je však vymedzený odhadom situácie po voľbách roku 2013, ktoré sa v čase prípravy publikácie ešte len chystali. Pri čítaní tejto kapitoly i tých nasledujúcich môže u recipienta textu vyvstať aj otázka, prečo – ak bola autorská pozornosť sústredená na ekonomické aspekty českej verejnej diplomacie – ostala bokom napr. paradiplo-macia, ktorá už do istej miery bola v našom česko-slovenskom prostredí analyzovaná (pozri napr. Pajtinka 2008; Řehák 2013), prípadne prečo nebola venovaná samostatná kapitola slovenským ekonomickým dimenziám diplomacie, ktoré už tiež zaujali pozornosť našich odborníkov (pozri napr. Majtánová 2008, Knapík a Čizmadiová 2011; Plichta a Polgár 2013; Terem 2013).

Štvrtá kapitola od K. Harabinovej už otvára časť venovanú zhodnoteniu slovenskej diplomacie. Autorka v nej podáva prevažne historický pohľad na slovenskú zahraničnú politiku po r. 1993 až do súčasnosti. Poskytuje tiež elementárny prehľad jej nástrojov, a to ekonomickú, verejnú a kultúrnu diplomaciu, rozvojovú pomoc, zahraničné misie slovenských ozbrojených síl, pôsobenie slovenských občanov v medzinárodných organizáciách a médiá. Ako súčasné výzvy zahraničnej politiky SR identifikuje slovensko-maďarské vzťahy (v tomto prípade možno hovoriť skôr o pretrvávajúcej výzve), energetickú bezpečnosť a východné partnerstvo. Je

potrebné zdôrazniť, že táto stať u autora tejto recenzie vyvolala najväčšie rozpaky, a to hneď z niekoľkých dôvodov. Napriek pomerne dobrej gramatickej a zvlášť štylistickej úrovni všetkých kapitol sa 4. kapitola prejavuje v tomto smere istou „nedotiahnutosťou“. Ide o pár problematických slovných spojení, ako napr. „*tematika doposiaľ neprináša [...] spracovanie*“ (s. 70), „*vedľa týchto ústavných orgánov*“ (s. 73; správne malo byť „*okrem týchto ústavných orgánov*“ – ide o zjavný bohemizmus, ktorý sa evidentne v ČR pôsobiacej slovenskej autorke nevyhol), či o chyby v slovách typu „*prvýkrát*“ (s. 77, autorka v texte uvádza nesprávnu, od-delenú podobu tohto slova). K. Harabinová doslovne preberá aj niektoré výrazy z angličtiny, ktorých význam nie je celkom jasný, ako napr. „*Porcia prezidenta USA*“ (s. 80, pozn. č. 153). Z obsahového hľadiska prekvapí absencia zaradenia športovej diplomacie do zoznamu nástrojov zahraničnej politiky SR, a to aj z toho dôvodu, že ide o už relatívne dobre odborne spracovanú problematiku (pozri napr. Štulajter 2010 a 2013 (ed.); Štulajter et al. 2013). Na s. 75 ďalej autorka uvádza, že v období koalícnej vlády V. Mečiara (zrejme myslí obe jeho koalícne vlády) „[n]astal definitívny koniec spolupráce Slovenska s Vyšehradskou skupinou“. Keby však išlo o definitívny koniec spolupráce, dnes by už SR súčasťou V4 nebola a dobre vieme, že to tak nie je. Vhodnejšie bolo teda písať skôr o prerušení či ruptúre vo vzťahu k nadštátnej spolupráci v rámci tohto zoskupenia. Na tej istej strane autorka normatívne tvrdí, že Slovensko „*civilizačne, historicky aj hodnotovo*“ patrí do transatlantických štruktúr, čo možno prinajmenšom z historického, ale aj „civilizačného“ hľadiska spochybniť (k tejto otázke pozri napr. Pešout

et al. 2007). Patrila napr. tzv. Veľká Morava do transatlantického priestoru, zvlášť, keď tento priestor ako taký vlastne ešte neexistoval? Patrila doň 1. Slovenská republika? Patria doň Slovania ako takí, z ktorých podstatná časť (aj na Slovensku) praktizuje byzantskú liturgiu, príp. prináleží k ortodoxnému kresťanstvu? Rovnako tak nie je jasné, čo by podľa autorky mali byť hodnoty transatlantických štruktúr. V kontexte publikácie (zvlášť 1. kapitoly) ich však možno vnímať ako ochranu a podporu ľudských a občianskych práv. Aj tu však nad dĺžkou doby vyznávaní týchto práv visí istý otáznik. Spomeňme si napr. na rasovú segregáciu v USA, postupné a v niektorých prípadoch pomalé priznávanie volebného práva ženám či rovnako dlhotrvajúce odstraňovanie diskriminácie voči homosexuálom vo viacerých štátoch tohto (stále len intuitívne vymedzeného) geografického priestoru. Tak trochu nejasné je aj autorkino konštatovanie stavu slovenskej diplomacie po nástupe 1. vlády R. Fica v r. 2006. Na jednej strane K. Harabinová tvrdí, že v tomto období nastalo „určité vákuum a kríza výkonnosti spojená s otázkou priorít [...]“ (s. 76), na druhej strane však o pár riadkov nižšie vymenúva zahraničnopolitické úspechy, akými boli začlenenie SR do Schengenského priestoru či prijatie meny euro. Bolo by užitočné objasniť, v čom autorka videla ňou samou len letmo spomenuté vákuum a prečo sa domnieva, že nastalo, zvlášť vo svetle takých výrazných úspechov, akými boli práve tie vyššie spomenuté. Najmä keď sama neproblematizuje oficiálne vládne dokumenty „z dielne“ ministrov Kubiša a Lajčáka, ktoré vo svojej kapitole cituje.

V 5. kapitole od L. Porázikovej je čitateľská pozornosť zameraná na

vývoj, aktérov a nástroje verejnej diplomacie. Znovu sa na s. 88 (tak ako už osem strán predtým) stretávame s vymedzením pojmu mäkká moc (zaujímavé je, že opomenutý ostáva v tejto súvislosti komplexný slovenský príspevok k tejto téme, ktorým je monografia J. Dzurňákovej a I. Pešouta z r. 2011). Tomuto zbytočnému opakovaniu informácií mohlo byť zabránené dôslednejšou editorskou prácou, prípadne upozornením zo strany recenzentov – ak sa tak náhodou nestalo a ich pripomienky neboli zohľadnené (recenzenti: Tereza Němečková, Peter Rusíňák, Eliška Tomalová). Aj v tejto kapitole sa prejavuje vplyv češtiny pôsobiacej na autorku, keď píše o hodnotách, myšlienkach a ideáloch „zeme“ (s. 88), pričom ide zjavne o prevzatý český výraz „země“, ktorý by v slovenskom jazyku mal správne znieť „krajiny“, príp. „štátu“. Rovnaký problém identifikujeme v spojení „Slovensko si prešlo [...] vývojom“ (s. 106 – správne: Slovensko prešlo /.../ vývojom). Objavujú sa tu aj gramatické a štylistické chyby: „častokrát“ (s. 88 – správne: mnohokrát), „spolu s povojnový socialistický kolektivismus“ (s. 90 – správne: spolu s povojnovým socialistickým kolektivismom), „[...] a chýbajúce skvosty“ (s. 97 – správne bez čiarky pred „a“). Na s. 90 tiež zrejme došlo k výpadku slov, keďže veta pôsobí akoby neukončene, pričom tiež možno postrehnúť malú chybu v skloňovaní: „Došlo k ovládnutiu verejných médií, potláčanie slobodného prejavu, bola narušená delba moci v štáte, a ďalšie.“ Na nasledujúcej strane považuje autorka za úspech kampane pred vstupom SR do NATO to, že štát do tohto zoskupenia v r. 2004 vstúpil. Možno však pochybovať, či úspešný vstup do Severoatlantickej aliancie bol

podmieneny práve verejnou informačnou kampaňou. Jestvujú všetky dobré dôvody domnievať sa, že vstup do NATO od nej rozhodne nezávisel. Na s. 93 autorka len mechanicky preberá a nijako výraznejšie nekomentuje 5 atribútov Slovenska z oficiálneho dokumentu „Slovensko, krajina s potenciálom“ vzniknuteľného na pôde Ministerstva zahraničných vecí SR. Viaceré charakteristiky priam ale vyzývajú ku kritickým úvahám, ako napríklad tvrdenie, podľa ktorého Slovensko „na rozdiel od väčšiny krajín nie je zväzované minulosťou“ (čo teda vyrovnanie sa s minulosťou 1. Slovenskej republiky či obdobia socializmu?), alebo názor, že ide o štát plný zaujímavých ľudí. Tu by bolo možné namietat: ktorú krajinu by sme si trúfli označiť za takú, ktorá nie je obývaná „zaujímavými“ ľuďmi?! Na s. 96 nájdeme aj zjavný rozpor v tvrdení autorky, keď čítame, že „cestovný ruch na Slovensku po roku 2008 výrazne poklesol aj napriek tomu, že má od roku 2008 znovu rastúcu tendenciu“. Tak čo teda? Klesá alebo rastie cestovný ruch na Slovensku po r. 2008? Na s. 101 sa ukazuje, v akom časovom období bola kapitola písaná, pričom cieľom autorky zjavne nebolo zanechať po sebe dielo s dlhším časovým presahom, ale úmyselne sa obmedzila na rok, v ktorom ho napísala, resp. mesiace krátko po ňom, keďže odkazuje na „decembrové nešťastie v Afganistane“ týkajúce sa úmrtia dvoch slovenských vojakov. Čitatelia, napríklad v roku 2019, ktorí nebudú disponovať tlačovou informáciou o tejto udalosti, prípadne si ju už nebudú pamätať, budú zjavne ochudobnení o hlbší zmysel tejto vety, aj keď ju budú čítať v kontexte. Podobná situácia nastáva na s. 107, keď autorka upozorňuje, že je otázne, ako dlho dokážu Košice (európske hl. mesto

kultúry v r. 2013) „žiť z minulého roku“. Akosi automaticky sa tu predpokladá, že text bude čítaný len v r. 2014: príliš prehnaná skromnosť. . .

Erik Pajtinka napísal svoju kapitolu už v celkom inej, nadčasovej perspektíve. Pozornosť v nej venoval úlohe a významu parlamentnej diplomacie v zahraničnej politike SR. Autor ponúka komplexný pohľad na túto problematiku od jej historického utvárania cez jej akademické definície, formovanie, potenciál a limity, pričom záverečnú časť kapitoly venuje špecifikám parlamentnej diplomacie SR. Ako príklad mimoriadnej diplomatickej aktivity zo strany NR SR označuje obdobie rokov 2010–2012, kedy bola aktívne využívaná vo vzťahu k ČLR, predovšetkým kvôli rozvoju ekonomickej spolupráce. Trochu prekvapujúce pri analýze zahraničnej politiky SR v druhej časti monografie (kapitoly 4, 5 a 6) je, že na rozdiel od početných oficiálnych vládnych dokumentov a rôznych tlačových správ nebol využitý potenciál publikácie, ktorá sa tejto otázke venuje monotematicky (Vlček a Kaščáková 2010).

Tretia časť venovaná právnym aspektom českej a slovenskej diplomacie pozostáva z dvoch znamenitých kapitol od Z. Trávníčkovej a P. Rosputinského. V prvej z nich autorka približuje diplomatické a konzulárne práve v českej a slovenskej diplomatickej praxi. Venuje sa v nej detailne Viedenskému dohovoru o diplomatických stykoch, Viedenskému dohovoru o konzulárnych stykoch, bilaterálnym konzulárnym dohodám, diplomatickým výsadám a imunitám, ako aj postaveniu stálych diplomatických misí pri medzinárodných organizáciách. Autorka v závere konštatuje, že postoj SR a ČR k existujúcemu diplomatickému právu je do značnej miery ovplyvnený spoločnou štátnou minulos-

fou, aj keď v ostatných rokoch došlo k zásadným premenám vnútroštátneho právneho poriadku.

Kapitola P. Rosputinského akoby voľne nadväzovala na text jeho českej kolegyne, pričom sa podrobne venuje prípadom zneužívania diplomatických výsad a imunit, tejto stále v odbornej spisbe opomínanej téme. Precíznym a vycibreným jazykom i exaktným vyjadrovaním, ktoré je vlastné všetkým jeho doterajším prácam, predstavuje okrem teoretických poznatkov (pojmové vymedzenie zneužívania diplomatických výsad a imunit, teoretické možnosti jeho obmedzovania) aj množstvo zaujímavých (často takmer neznámych, ba až kuriózných) prípadov a príkladov z diplomatickej praxe, čo činí z jeho textu mimoriadne pútavú časť knihy. A to aj navzdory istej právnickej „suchosti“ textu, ktorá však v tomto prípade nepôsobí vôbec rušivo, skôr naopak.

Práve spomínaná tretia, právnická časť knihy, predstavuje (ak nepočítame záver, anglické resumé či zoznam literatúry a register pojmov) jej pomyselný vrchol a dobré zavŕšenie. Medzi vydarenejšie a obsahovo hodnotné časti možno na základe subjektívneho pohľadu označiť ešte aj kapitoly R. Drulákovvej a E. Pajtinku. Zvyšok monografie je prevažne deskriptívny a absentuje v ňom ambícia autoriek na hlbšiu analýzu či empirický typ výskumu, ktorý by mohol verifikovať alebo falzifikovať niektoré až príliš zovšeobecňujúce tvrdenia. Vzhľadom na kvalitatívnu heterogenitu kapitol a rozličný dôraz kladený na analytickú rovinu je na záver tejto recenzie potrebné skonštatovať, že najnovšia publikácia o českých a slovenských perspektívach verejnej diplomacie predstavuje síce zaujímavý a v mnohých ohľadoch ino-

vatívny príspevok do odbornej diskusie, na druhej strane však ostáva stáť akosi „na polceste“ a jej prípadnému ďalšiemu vydaniu v budúcnosti by iste prospelo najmä obsahové (v niektorých oblastiach aj jazykové) prepracovanie.

Další použité zdroje

DZURNÁKOVÁ, Jana a PEŠOUT, Ivan (2011): *Mäkká moc ako faktor zahranično-politického vplyvu štátov*. Banská Bystrica: FPVaMV UMB v Banskej Bystrici.

KNAPÍK, Peter a ČIZMADIOVÁ, Kristína (2011): Ekonomická dimenzia diplomacie – starý/nový fenomén. In: Krajčík, D. a Taušer, J. (eds.): *Česko a Slovensko v medzinárodnom obchode a podnikaní 2011: Nové fenomény v globalizujúcom sa svetovom hospodárstve a ich vplyv na slovenskú a českú ekonomiku. Zborník z 11. medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Obchodná fakulta EU v Bratislave, s. 161–167.

MAJTÁNOVÁ, Katarína (2008): Hospodárska diplomacia na Slovensku a problémy, ktorým musí čeliť v 21. storočí. In: Jurík, R. a Ščepán, M. (eds.): *Ekonomické, politické a právne otázky medzinárodných vzťahov 2008: zborník*. Bratislava: Ekonóm, s. 70–82.

PAJTINKA, Erik (2008): Paradiplomacia ako fenomén súčasných medzinárodných vzťahov. In: Hoscheková, D. (ed.): *Interpolis '08: Zborník príspevkov z V. vedeckej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov s medzinárodnou účasťou*. Banská Bystrica: FPVaMV UMB v Banskej Bystrici, s. 17–20.

PEŠOUT, Ivan, TOKÁR, Lubomír a NICOLINI, Mario (2007): *Pozícia Slovenska v transatlantických vzťahoch*. Bratislava: Ministerstvo obrany SR.

PLICHTA, Dušan a POLGÁR, Michal

- (2013): Current problems and challenges of the Slovak economic diplomacy – practitioner views. *Almanach*, roč. 8, č. 4, s. 94–104.
- ŘEHÁK, Vilém (2013): Paradiplomacie a hlavní město Praha. *Politologický časopis*, roč. 20, č. 1, s. 69–92.
- ŠTULAJTER Ivan, BARTEKOVÁ Danka a ŠTULAJTER Matúš (2013): *Športová diplomacia*. Banská Bystrica: Belianum.
- ŠTULAJTER, Ivan (2010): Športová diplomacia a jej význam v medzinárodnom športovom hnutí. In: Rošková, M. (ed.): *Acta Facultatis Humanisticae Universitatis Matthiae Belii Neosolienensis: vedy o športe. Zborník vedeckých štúdií učiteľov a doktorandov Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici*. Banská Bystrica: FHV UMB v Banskej Bystrici.
- ŠTULAJTER, Ivan (ed.) (2013): *Významné medzinárodné športové podujatia 2012 z pohľadu športovej diplomacie: Zborník vedeckých prác*. Banská Bystrica: Belianum.
- TEREM, Peter (2013): Ekonomická diplomacia a jej príspevok k posilňovaniu globálnej stability. In: *Ekonomická diplomacie: úloha, význam, problémy a jejich riešení*. Praha: Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha, s. 11–13.
- VLČEK, Dalibor a KAŠČÁKOVÁ, Dominika (2010): *Zahraničná politika Slovenskej republiky. Základné východiská, ciele a realizácia*. Banská Bystrica: FPVaMV UMB v Banskej Bystrici.

Marián Sekerák*

FIALA-FÜRST, Ingeborg (Hrsg.) (2014): *Prager deutsche, deutschböhmisches und deutschmährische Literatur. Eine Neubestimmung*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Profesorka Ingeborg Fiala-Fürst, editorka a zároveň autorka jedného z príspevků této kolektivní monografie, tuto v předmluvě představuje jako první elektronickou knihu nové publikační řady Olomouckého rakouského centra (Olmützer Österreich-Zentrum). V této edici mají nepravděelně vycházet tematické sborníky, monografie, antologie a další publikační počiny, které se mají zabývat rakouskými tématy v nejširším slova smyslu a mají být vydávány především v německém jazyce.

Kniha ukazuje prostřednictvím devíti autorů, germanistů, nový pohled na německy psanou literaturu v Praze,

v Čechách a na Moravě. V tomto směru navazuje Olomoucké rakouské centrum nejen na činnost Pracoviště pro německou moravskou literaturu, jehož vznik v devadesátých letech inicioval profesor Ludvík Václavěk, ale touto publikací se snaží o nové přístupy k dané problematice. Místo tradičního pozitivistického a hermeneutického přístupu pojímá Weinberg Pražskou německou literaturu z pohledu interkulturní, případně transkulturní teorie. Stierner volí pro téma sexuální drastičnosti v pražské německé literatuře analýzu pomocí diskurzu. Voda Eschgfäller užívá pro přiblížení jednoho pražského salónu sice

*PhDr. Marián Sekerák, Katedra politologie, Institut politologických studií FSV UK, marian.sekerak@gmail.com.